

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Rend és nyugalom

A fővárosi folyton ismétlődő véres zavargásoknak végre-valahára véget kell érniök. Rendet és nyugalmat kell teremteni a fővárosban s az országban mindenütt, ha a zilált közállapotokat megszüntetni s a művelt Nyugat vérkeringésébe ismét bekapcsolódni akarunk. Ezt mindenki érzi, mindenki kívánja és mindenki követeli széles e hazában. Tűrhetetlen, hogy a bolsevizmus bukása után egy évre még mindig nem lehet biztonságban élni *mindenkinek* ez országban, tűrhetetlen, hogy a krisztusi szellemben való megújodást vadállatias, barbár gyilkosságokkal aljasítsák és profanizálják egyesek. Egyesek, akik nem tudnak a rendes, normális állapotok között élni, akiknek létföltétele a zavar, a fejtelenség és a forradalmi lendület. Egyesek, akiket a bosszu sötét gondolata üz és kerget s akik a háttérben jól meghuzódva szitják és élesztik a christianizmus magasztos szellemétől már-már kialuvó zsarátnokot. Egyesek, akik sehogysen tudnak beletörődni abba, hogy nem jutottak vezető szerephez s újabb felfordulás és zürzavar által akarják magukat ismét felszínre vettetni. Tűrhetetlen, hogy még mindig egyéni politika domináljon az országban, amikor a nemzet már napnál fényesebben kinyilvánította akaratát: munkát akar, dolgozni és békében élni.

Jól esik végre erélyes hangot hallanunk és még jobban esik egy erélyes, erős kéz megmozdulását éreznünk. Igazán ideje már, hogy csend, rend és nyugalom legyen az országban. Igazán ideje, hogy az egyéni akciók, az akarnokok felelőtlen és lelkiismeretlen munkájának egyszerismindenkorra vége vessék. Igazán ideje, hogy olyan közállapotaink legyenek, amelyek a biztos fejlődés, a nyugodt munka és az erőteljes konszolidáció bélyegét viselik magukon. Ideje, hogy olyan kormány tartsa kezében az ország gyeplőjét, amely akar és tud rendet teremteni, amely sem személyi tekintetektől, sem belovagolt jelzavaktól nem engedi magát eltántorítani abban a szándékában, hogy végre-valahára kivezesse az országot a balkánizmus fertőjéből.

Jól esik ezt az erőteljes hangot hallanunk annyi szánalmas kertelés és szabadkozás után, jól esik ennek az erős kéznek a megmozdulását éreznünk annyi erőtlenség és kártékony kézremegtetés után. Jól esik, mert régóta vártuk, régóta kívántuk. Dolgozni és élni akarunk. Dolgozni és élni úgy, hogy ne kelljen attól tartanunk, hogy a háttérben és sötétben bujkáló heccmesterek illuzórikussá,

bizonytalanná teszik életünket és munkánk eredményét.

De azt is elvárjuk ettől az erélyes kéztől, hogy a keresztyén magyar nép egy esztendő óta hangoztatott amaz akaratát, hogy *Magyarország magyar legyen és keresztyén*, végre-valahára hasonló energiát tanúsítva fogja megvalósítani. Elvárjuk, hogy a rendcsinálás nehéz munkája nem fogja minden erejét ki-

meríteni, s eme nagyon égetően sürgős és életbevágóan fontos *nemzeti követelményt* nem fogja az elhalasztódás és a megoldatlanság ködös fátyolával beborítani.

Mert úgy hisszük, úgy érezzük, hogy a zsidó-kérdés intézményes megoldása nélkül aligha sikerül a legerélyesebb kéznek is *tartós és állandó* rendet és nyugalmat teremteni az országban.

A mezőgazdasági kamarák felállítása

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, aug. 2. (N. St. t. j.) *Bottlik* József alelnök 10 orakor nyitotta meg a nemzetgyűlés ülését. Jelenti, hogy *Tomory* János interpellációra kért és kapott engedélyt.

Ezúttan *Lukovics* János a mezőgazdasági érdekek képviselőiről szóló törvényjavaslatot ismerteti. A mezőgazdasági kamarák felállításáról és a gazdasági egyesületek helyzetéről beszél. Ha ezt a törvényjavaslatot idejében nem valósítják meg, mezőgazdaságunk csődöt mond. Az egész javaslat demokratikus alapon áll. A mezőgazdasági kamarákban úgy a gazdák, mint a mezőgazdasági munkások helyet foglalnak és közös érdekeik a kamarákban fognak elintéztetést nyerni. Háláját fejezi ki *Rubinek* Gyulának, aki

30 éves működése alatt mindig arra törekedett, hogy a mezőgazdasági kamara felállítassék. Kéri a nemzetgyűlést a törvényjavaslat elfogadására.

Darányi Ferenc elfogadja a törvényjavaslatot. A mezőgazdasági kamarák felállítását nemzetiségi szempontokból tartja fontosnak, mert a kamarák felállítása egyben *irredentizmus* is. Ez az elszakított területek munkásságára fog hatni.

Grieger Miklós szintén fontosnak tartja a mezőgazdasági kamarák felállítását. Örömmel látja, hogy a földmunkások is helyet foglalnak benne.

A gyűlés még tart.

Elfogták a lipótköruti gyilkosokat

Budapest, augusztus 2. (N. St. t. j.) A Lipót-köruti kettős gyilkosság minden tettese négy napnyi nyomozás után a rendőrség kezére került. Csütörtök délután a Tébe helyiségében megjelent egy fiatal ember és azt a bankigazgatót kereste, aki a gyilkos nyomravezetőjének az 500,000 koronát kifizeti. A Tébe igazgatója bevezette a fiatal embert a direktor szobájába, ahol az nagy bőbeszédűséggel előadta, hogy *Rigóczky* Györgynek hívják és a Berzeviczy utcában látta és tudja, ki gyilkolta meg *Varsányi Géza* ügyvédet, sőt azt is tudja, hogy honnan lehet azt a *Frommer* pisztolyt előkeríteni. *Rigóczkyt* innen a rendőrségre vitték, ahol *Srubian* rendőrkapitány hallgatta ki. Előadta a kérdésekre, hogy 19 éves kereskedelmi iskolai tanuló hozzáfűzött a gyilkosság elbeszélésehez. Előadta, hogy *Illy László 22 éves fiatalember lötte agyon Varsányi ügyvédet*. A rendőrkapitány kérdéseire ellenmondásokba keveredett. Újból vallatóra fogták és néhány percnyi vallatás után megtörtén valotta be, hogy *Verebélyi Gyula bankigazgatót több késszurással a Csáki utca 3 szám alatt ő szurta le*. A szenzációs vallomás után azonnal letartóztatták *Rigóczky Györgyöt*, aki nemcsak *Illyt*, hanem *Illy 4 tettes társát* is megnevezte. Ezek *Körmenyi Sándor*, *Vanek Gyula*, *Imre Sándor villanyszerelő*, *Schwicker Sándor fodrászsegéd*. *Illyt* Szolnok körül egy közeli községben *Köcsenyben* sikerült megfogni, ugyancsak itt fogták el *Menczer Gusztávot* is, aki szintén a tettestársak közül va. ó.

A rögtönítélő bíróság Margit-uti fogházának az elsőemeleti termében ma délelőt ült össze a statáriális bíróság a *Rigóczky György* és társai bűnperében. A rendőrségről ma reggel automobilon átszállította a vádlottakat a bíróság épületébe. 8 tanút idéztek be, ezeknek autón kézbesítették az idéző levelet.

Budapest, aug. 2. (N. St. t. j.) A statáriális bíróság ma kezdte meg a gyilkosok tárgyalását.

Először *Verebély Gyula* bankigazgató gyilkosát, *Rigóczky Györgyöt* hallgatták ki. 19 éves technológiai hallgató.

Elmondja, hogy gyakran járt fel az Ébredő Magyarok helyiségébe, s itt találkozott össze *Illy Lászlóval*, aki egy csoportot toborzott a Club kávéház árdragúói kiűzésére. *Illy* kijelentette, hogy most nem fognak simogatni, aki nem érzi magát erősnek, ne jöjjen velük.

Részt vett a Berzenczy-uti iskolában megtartott gyűlésen, és innen mentek *Illy Lászlóval* a Club kávéházba.

Látta a kávéházból menekülőket s ekkor az eléje tartott éles késébe beleszaladt egy ember. Azután elszaladt és az országgház előtti téren törölte meg papírral a véres kést.

Majd a Berlin kávéházba mentek, ahol áldomást ittak. Másnap találkozott *Illyvel*, aki azt mongotta neki, hogy a rendőrség tudja a személyleírását s menekülnie kell.

Utánna a szintén letartóztatásban levő tanukat hallgatták ki. *Vasek László* kereskedelmi iskolai tanuló azt vallja, hogy fenn járt az Ébredő Magyarok helyiségében s elment ő is a Club kávéházba. Látta *Verebély* meggyilkolását.

Menczer Gusztáv fehérműlisztítő elmondja, hogy a Berzenczy-téren tartott gyűlésen nagyobb részt vasuti és villamos vasuti alkalmazottak voltak jelen.

Schwicker Mihály 19 éves fodrászsegéd szintén jelen volt a gyűlésen s benn volt a kávéházban.

A rendőrség megállapította, hogy *Menczer Gusztáv* hívta a gyilkosság tetteseit a lakására, hogy fontos megbeszélni valója van s itt adta ki a Club kávéház megtámadására a jelt.

A sajtó szabadságáért

Budapest, aug. 2. (N. St. t. j.) Az újságírók egyesülete vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen állást foglalt a cenzura ellen és követelte a teljes sajtószabadságot.

A debreceni m. kir. állami ipari szakiskola fejlesztése

A következő 1920—1921 tanévben az eddigi egy tagozatu fémipari szakiskola, mely esti tanfolyamok útján szolgálta az általános iparosság továbbképzésének érdekeit, f. é. szeptember hótól kezdve már kifejlesztve a faipari szakon négy éves tanfolyamon fogja működését folytatni. Az így kifejlesztett intézmény áldásos működését felesleges közelebbről fejtegetni; elegendő, ha felhívjuk a szülők figyelmét az életnek nevelő intézményre.

A fémipari szakra már eddig is annyi a jelentkező, hogy hely hiány miatt már a jelentkezők közül is többeket — a gyengébbeket — nem vehet fel az igazgatóság, azonban a faipari szakra még néhány ifju felvehető lesz.

A faipari tagozat célja, hogy a tanulóit kellő szakértelmű és általános intelligenciájú szakiparosokká képezze ki a négy éves tanidő alatt. A kiképzés elméleti, rajzi és gyakorlati. Elméletből tanítják a szakon az általános közismereti tantárgyakon kívül a faipari technológiát (iparműtant) faipari géptant, könyvviteltant, faipari szerkezetant; a rajzi tantárgyakból átismétlik a mértani és ábrázolómértani részt és a szabadkézi szakrajzot ezenkívül tanítják a szak és szerkezeti rajzot. A gyakorlati oktatás tárgya felőleli az asztaloság összes munkáit, nevezetesen: a szerszámok kezelése és jókarban tartási módját tanítják és pedig eleinte egyszerűbb használati tárgyak készítésével.

Egyszerű csiszolás és mázolás. Egyszerű épület és butorasztalosági munkák elkészítése tömör fából (puha és kemény) festve vagy lakkozva. Összetettebb épület- és butorasztalos munkák készítése puha és keményfából festve, lakkozva, pácolva, viaszkolva. Egyszerű furnerözött és poliírozott munkák készítése. A tanulók felváltva esztergapadi munkákat is végeznek. Végül a finomabb butorok készítésére kerül a sor esetleg épület munkákra, mely munkákhoz a tervezői és kiviteli rajzokat maguk a tanulók készítik el a mérnök tanár vezetésével és irányításával. A heti tanóra szám 60, melyből évfolyamonként 15—20 óra elméleti és 30—35 gyakorlati óra.

Megemlítjük, hogy a helyszük voltára való tekintettel az első évre fegyeljebb 10—15 tanuló vehet fel az igazgatóság, miért is csak a jobb előképzettségű tanulók számíthatnak az intézetbe való bejutásra. — A felvételt sajátkezűleg írott és fogalmazott kérvényben kell kérni a tanulóknak, a kérvényhez mellékelni kell, születési bizonyítványt iskolai képzettségéről szóló bizonyítványt, testi fejlettségéről szóló bizonyítványt és szülői beleegyező nyilatkozatot. A kérvények az iskola igazgatóságához címzendők és ott is nyújtandók be. — Jelenkezési határidő: 1920. aug. 20.

Székely-nap Debrecenben

Hangverseny, táncmulatság, népiünnepély — Erdélyért

Othonukból elűzött, számkivetett hontalan székely testvérek foglalták le maguknak a múlt hó utolsó napját és augusztus 1-ét, hogy elviselhetőbbé tegyék a keserű sorsot, melyet a mi bűneink juttattak nekik. Székely estét rendeztek a Vigzinházban szombaton, székelynapot tartottak a templomokban, utcákon és nyilvános helyeken vasárnap. Szórakoztattak, művészi élvezetben részesítettek bennünket, s kérő szóval fordultak érző, megértő magyar sziveinkhez. Minden mozdulatukban, minden szavukban és sóhajításukban benne volt a mi fájdalmunk, a mi bánatunk is, benne volt az elszakított, eltiport kincses Erdély magá! Oh, lehetetlen volt nem éreznünk, lehetetlen volt nem hallanunk, lehetetlen volt nem látnunk a mi szívünkhöz nőtt Erdélyünk végtelen fájdalmát, panaszos szavát és mérhetetlen szenvedését. Lehetetlen volt... Éreztük is, hallottuk is és láttuk is, s a szívünk egybeforrott a mi hontalan, számkivetett székely véreinkkel egy nagy és szent fogadásban:

— Erdélyt pedig nem adjuk!
Részletes beszámoló a következő:
Szombaton este improzans keretekben zaj-

lott le a székely ifjak magas, művészi nivójú hangversenye a Vigzinházban. A hangverseny a jótékony és hazafiasság jegyében rendeződött, melyen Debrecen előkelősége, katonai és polgári társadalmának kitűnőségei jelentek meg.

A hangversenyt a róm. kath. egyházi vegyeskar éneke nyitott meg, mely után dr Winkler Jenőné magasszárnyalású prologja következett. Dr Winklerné, aki erdélyi asszony, bánatos hangon, de meleg bizalommal a remény szavain szólt a székely testvéreikhez.

Magas szárnyalású beszédében utalt arra, hogy minden munkásnak csak egy célja lehet: Erdélyt vissza szerezni. Beszédét zűg tapsviharral helyeselte a közönség. Ezután Páricsi Pál hegedűszáma következett, ami valóságos extázisba hozta a közönséget. Úgyesen kísért zongorán Dalmy Bertuska. Utánuk Wolff Gitta lépett a színpadra és kellemes hangján szép magyar nótákat énekelt, melyeket ifj Kiss Béla cigányprímás és zenekara kísért. Majd Pallo Imre az operaház baritonistája énekelt operáriákat, s szűnni nem akaró taps és éljenzés volt a jutalma. Kétséget kizárva a legnagyobb sikere Hosszu hadnagynak volt, aki székely góbénak öltözve hamisíthatatlan csiki dialektusban mókásan jelentgette be a hangverseny számait.

A derűt valóban az ő konferánssza ültette át a közönség szívébe, akit minden megjelenésekor eget verő taps üdvözölte. Jó volt még dr David Géza szavalata. Majd Szatmáry Zoltán kedves dramoletje „Csaba álma” következett. A Thuróczy pár brilirozott a kis dramoletben a róm. kath. vegyes énekkar hangulatos énekszámait megtapsolta a közönség. A hangverseny után, mely emlékezetes marad sokáig, a Bika kupolatermébe vonult a fiatal-ság, hol táncra perdült, mely éjjelutánig tartott.

Vasárnap délelőtt a Kossuth szobornál volt ünnepély, amelyen dr Pap Károly és Biró Imre székelyhadnagy és Luch F. egyet. hallg. tartott hazafias, lelkesítő beszédet majd délután a Nagyerdőn rendeztek népiünnepélyt a székely fiuk, melyen Oldh István violin szóló száma tűnt ki legjobban. A székely ifjak napjára, mely nagy erkölcsi és anyagi sikerrel végződött, soká kedvesen gondol vissza Debrecen város közönsége.

Európának szüksége van erős Magyarországra

Amerikai vélemény a francia rokonszenvről

Egy kiváló amerikai diplomata: William R. Castle meghatalmazott miniszter tegnap utazott át Szegeden Bukarestbe. Castle ur a közep-európai ideiglenes missziók vezetésével van megbízva s legutóbb Csehországban járt. Szegeden egy újságíró előtt a következő kijelentéseket tette:

— Budapestten hosszabb időt töltöttem el és mondhatom, úgy a fővárosban, mint a vidéken szerzett tapasztalataim megerősítették bennem azt a jövővéleményt, amelyet már eddig is tápláltam a magyarság iránt. Magyarország jelenleg Közép-európa legerősebben szervezett, legrendezettebb állama. A bécsi kommunista lapok rágalmainak egy komoly külföldi hatalom vagy politikus sem tulajdonít jelentőséget. Magyarország jelenleg a legöntudatosabb bolsevistaellenes állam Európában. A bolsevistaellenes Európának szüksége van egy erős Magyarországra. Az ententenak — mondotta végzetül — teljesen megváltozott a véleménye önök felől az utóbbi időben; különösen a franciák szimpátiája van növekvőben, ennek önök nagy hasznát vehetik.

A lengyel-cseh határ

Páris, augusztus 2. (Nemzeti St. tel. jel.) A nagy követek párisi konferenciája utolsó ülésén meghozta a döntést a tilscheni kérdésben. A cseh köztársaságnak ítéltek oda Karvini összes szénbányákat és vasutakat, valamint Grave és Ski nagyobb részét. Lengyelország kapja a többi részt.

Árvában a határ a Babjagura, Magurt vonal, míg Szepesben a Jurgó-Nedec vonal. A döntés politikai körökben visszatetszést kellett.

Tisza István gróf gyilkosai a hadbíróóság előtt

Budapesti, augusztus 2. (N. St. tel. jel.) A politikai gyilkosságokban oly gazdag időben is szokailan érdeklődést váltott ki Tisza István gyilkosainak mai hadbíróósági főtárgyalása. A gyilkosok közül hárman állanak ma a katonai bíróság előtt. Hüttner Sándor volt főhadnagy, Stankovszky Tibor tartalékos zászlós és Dobó István. A tárgyalásra 180 tanút idéztek be, köztük a szem- és koronatanukat, özv. gróf Tisza Istvánnét és Almássy Denise grófnőt.

A mai főtárgyalást Zoltán László ezredes nyitotta meg s megállapítja a vádlottak nacionalitását. Majd megesketik a bíróság tagjait. Felolvassák a tanuk névsorát. A tanuk között Friedrich István, Lukásich Géza tábornok, Lähne Hugó, Mattyasovszky főkapitány és a politikai élet számos kiválósága is szerepelnek.

Hüttner Sándor kijelenti, hogy a vádiratban felolvasott büntetett elkövette. Elmondja, hogy az Astoria szálló 108. sz. szobájában Kéri (Krámer) Pál bujtotta fel a gyilkosságra őket s ez szölitotta fel őt Tisza István gróf megölésére. Inna automobilon mentek ki Tisza villájához, ahol Pogány (Schwarz) József vállalkozott Tisza meggyilkolására. Kihallgatása még tart.

Budapest, augusztus 2. A Tisza gyilkosság mai főtárgyalásán Hüttner Sándor előadta, hogy 1918 október 31-én az Astoria szállóba vitték őket. Ott voltak Kéri Pál, Fényes László, Horvát-Sanovics, Pogány József és még mások. Kéri az asztal köré ültette őket, majd megmutatta Tisza kertjének tervrajzát s megkérdezte, ki vállalkozik rá, hogy megöli Tisza Istvánt. Valamennyien hallgattak.

Majd Pogány József vállalkozott rá, hogy ő elteszi láb alól Tiszát. Ezután 2 szürke automobilba ültek és kimentek a Hermina-utra. Az utca sarkán két csoportra oszoltak. Az egyik csoport, amelyikben Pogány József, Dobó, Horvát-Sanovics, Gärtner és Stankovszky voltak, bementek a villába. Pogány ment legelől, ő a villa hátulján állott. Majd szóváltás és lövés zaja hallatszott s kiszaladt Pogány és gyors iramban száguldoztak vissza automobilon az Astoriába. Az uton elbeszélék a gyilkosság részleteit.

Majd a katonatanács 11 tagu végrehajtóbizottságáról beszélt, amelynek ő is tagja volt. Ez október 27-én gyűlést tartott, amelyen részt vettek: Kéri Pál, Fényes László, Hock János, Magyar Lajos, Halász Lajos. Ezen az értekezleten arról volt szó, hogy kiket kell eltenni láb alól. Szó volt Tisza Istvánról, Lukásich Gézáról, Bangha Béla páterről, de ezeket csak akkor kellett volna meggyilkolni, ha a forradalom nem sikerül. Ő, Hüttner nem volt ott, hanem Csermáktól hallotta, hogy Tiszát mindenáron el kell tenni.

Az intézkedések megtételeivel Kéri Pált, Fényes Lászlót és Friedrich Istvánt bízták meg. A gyilkosságért 100 ezer koronát ígértek neki levélben, ezt a levelet sok embernek meg is mutatta.

Debrecen ünnepe a hősök napján

A debreceni csatában (1849 augusztus 2.) elesett honvédek emlékezetét méltó kegyetetei ünnepelte meg hélfőn délután a város közönsége. A városi hatóság, a katonaság és a közönség együtt zarándokolt ki a honvédelemkéhez a hősök temetőjébe, hogy koszorúkkal és virágokkal borítsa a hősök sirjait. Délután 5 órakor gyűlekezett a közönség a Nagytemplom előtt és onnan indult el a menet, élén a katonazenekarral és a disszázaddal. Ott volt a tisztikar élén Hegedűs Pál tábornok, a városi tanács és tisztikar, élén Hubert Oitó kormánybiztos-főispánnal, a dalegyletek zászlóik alatt. A honvédtemetőben az emlékünnepélyt a dalegyletek nyitották meg a Hymnusz eléneklésével, majd Márk Endre polgármester, Hegedűs Pál tábornok és dr Hódy Béla tb. tisztii főügyész a Petőfi-dalegylet elnöke beszéd kíséretében helyezték el a honvédelemkére (a haldokló oroszlanra) a koszorukat. Az ünnepély a Szózat eléneklésével végződött. Ez volt az első eset, mikor a néppel együtt ünnepelt a nemzeti hadsereg is.

HIREK

A bocskorosok

nagyási hóbortban kéjgő vajdája úgy lát-szik, siet fenéig üríteni a dicsőség poharát, hogy el ne kessen vele. Ferdinánd király akar lenni Erdélyben... De miért éppen király, mikor Erdélynek csak fejedelmek voltak? Azért e, hogy elmondhassa: voltam király Bergengóciában, vagy mert külön akar lenni nagyságos Bethlen, Bocskay, Báthory, Thököly, Rákóczi fejedelmeknél, — vagy azért-e, mert nem mer fejedelemtől választó nemzetgyűlést összehívni Tor-dara, vagy Gyulafehérvárra, félvén a kiebrudalástól? Nem tudjuk, — de gyanítjuk, hogy a szőszegő oláh vajda ez utóbbi miatt játszik király-koronázásdít. Hisz nagyon jól tudja ő, hogy pünkösdi királysága amúgy sem tart sokáig... Hát csak hadd töltse kedvét, ha egyéb dolga nincsen! A magyarságot nem fogja megféveszteni és szent fogadásától el-teríteni sohasem!

— **Közgazdasági fakultás a budapesti egyetemen.** A budapesti tudományegyetem ötödik fakultása, a közgazdasági kar is megnyílik szeptemberben. A tanfolyam négyéves lesz s a kollokviumokon kívül egy alapvizsgát és egy államvizsgát rendszeresítenek. A közgazdasági fakultáson egyetemes közgazdasági és köz-igazgatási-szak, mezőgazdasági-szak, kereskedelmi-szak és külügyi-szak lesz.

— **Az ellátatlan lakosság listje.** A városi tanács hétfői ülésén Zöld József tb. tanácsnok szövé tette azt a lehetetlen állapotot, amelybe a listellátás terén jutott a város közönsége a közelmelési minisztérium mulasztása következtében. A közellátási hivatal táviratban kereste meg a közelmelési minisztériumot, hogy mi lesz a listellátással és a táviratra ma jött meg a válasz, hogy a közeli napokban megérkezik a végrehajtási utasítás. Az új listekönyvek ki-osztását e szerint nem tudja a hivatal eszközölni és miután az ellátatlanok száma legalább 80,000 lesz, ha még azzal is komplikálják a kérdést, hogy kinek van 25,000 korona évi jövedelme és kinek nincs, akkor még augusztus hónapban sem tudják kiosztani a listekönyveket, aminek ácsorgások és zuglódások lesznek a következményei, amiért a felelősséget a közelmelési minisztériumra hárítja a hatóság. Tárgyalják ezzel együtt a kormányt a listetárhoz vonatkozó rendeletét is, mely lehetetlenül megdrágítja a köznépegyetlen számbavehető főtáplálékát a mindennapi kenyeret és lisztet. E szerint az 500 koronás búzából 835 korona 50 fillért vesz be a kormány, ami lehetetlenül magas ár. E szerint a buzadara kilója 25, a finom tészta liszté 22 5, a kenyér-liszté 4, a korpáé 1 5 korona. Ez ellen óvást emel a város és hasonló állásfoglalás végett óvást megküldi az összes törvényhatóságoknak. A helyzet rendkívül aggasztó, mert a listellátás megakad és ennek beláthatatlan következményei lehetnek.

— **Esküvő.** Vasárnap tartotta esküvőjét nagyborosnyói dr. Bartha Károly, a debreceni ref. kollégium tanára, Tikos István földbirtokos, István gözmalmi pénztáros leányával: Tikos Magda tanárnővel. Az egyházi szertartást Szele György ref. lelkész végezte. Tanuk voltak: ifj. Tikos István, m. kir. ezredes és Nagy Vilmos, csendőralezredes, kerületi parancsnok.

— **A lakásrendeletek újabb kiegészítése.** A minisztérium a lakásügy szabályozása tárgyában újabb rendeletet adott ki, amely a hatósági igénybevételt és az igénybevételi eljárásra vonatkozó rendelkezéseket egészíti ki. Az újabb rendelet szerint elsősorban a hajléktalan vagonlakókat, az áthelyezett közszolgálati alkalmazottakat, vagy akik önhibájukon kívül váltak hajléktalanokká kell lakáshoz juttatni, A rendelet intézkedik a nyári lakásoknak a hajléktalanok ideiglenes elhelyezésére való igénybevételéről is. A nyári lakásokat október 1-től, kivételes esetben okt. 15-től lehet igénybe venni. A béreemesre vonatkozólag szintén kiegészítést tartalmaz a miniszteri rendelet.

— **A Keresztény Nemzeti Liga** ma, f. hó 3-án kedden d. u. 6 órakor választmányi ülését a vármegyeháza kistermében fogja megtartani. Pontos megjelenést kér az elnökség.

— **Házasságkötés.** Mező Endre százados és Rickl Juliánka június hó 28 an házasságot kötöttek.

— **A nemsikerült Anna-nap.** Megyesi József őfőhértói pályator, a napokban feljelentést tett a rendőrségen sógora ellen. Elmondta, hogy sógora Molnár Anna, nyirbátori lakos napokkal ezelőtt lakásán Ófőhértón, nála egy éjjel megszállott, mikor azonban elaludtak sógora összeepakolt mintegy 13 ezer hatszáz korona értékű holmit, s azzal meglépett. — A debreceni rendőrség hamarosan letartóztatta Molnár Annát, aki beismerte, hogy igenis meglépett a sógorát és a lopott holmit behozta Debrecenbe és itt egy Fekete Teréz nevű, Kossuth-utcai szakácsnőnél hagyta eladás végett. A rendőrség Fekete Teréznel házkutatást rendelt el, de a lopott holmik már nem voltak meg nála, Fekete Teréz kihallgatásakor érdekes vallomást tett. Elmondta, hogy ő a kommun alait a cseledek szakszervezetének elnöke volt. A ruhákat tényleg nála hagyta Molnár A, de ő már azokat eladta. A befolyt lopott holmik árán sok élelmiszert, vaját, cukrot lisztet vásárolt M. Annával, hogy az Anna-napot mentül nagyobb lakomával ülhessék meg. Azonban a szépnek ígérkező Anna-nap elmaradt, mert Molnár Annát a rendőrség őrizetbe vette. Fekete Teréz ellen orgazdaság címén, Molnár Anna ellen pedig lopás miatt az eljárást folyamatba tették. Így aztán a rendőrség közbelépése folytán a rozásnak ígérkező Anna-nap szomorú fekete nappá változott Molnár Annáéknak.

— **Rendőrpalota Hajdusoboszlón.** A hajdusoboszlói városháza teljesen alkalmatlan a felelőlt létszámú államrendőrség elhelyezésére. Az államrendőrség és a város közt tárgyalások voltak, hogy az államrendőrséget külön épületben helyezték el. A város teket ad a rendőrpalota részére az állami ut mentén az V. tizedben. Az építkezéshez lehetőleg még az idén hozzáfognak.

— **Move közlemény.** Özv. Bészler Károlyné-urnő 1000 kor. befizetésével a Move alapító tagjai sorába lépett. Az elnökség ezután is nálás köszönetet mond ezen nemes követendő cselekedetért. A titkár.

— **Dalostély.** A debreceni Petőfi-dalegytel vasárnap este 8 órakor tartotta meg azt a dalostélyt, melyet 1914 augusztus 2-án a világháború kitörése miatt nem tarthatott meg. Az ünnepélyen a Petőfi-dalegytel több, igen szép hazafias énekszámmal szerepelt, melyek viharos tetszést arattak. A siker Pálffy Lajos kar-nagy érdeme. Nagy hatást keltett dr. Hódy Béla ügyvéd emlékeszede is. Az ünnepély után tombola és tánc volt.

— **Uj iparengedélyek.** A városi tanács az alábbi iparengedélyeket adta ki: Langer Imréné malomberendezési anyagok, olajneműek vétele és eladása, Faragó János hentes és mészáros, özv. Szendrey Ferenc sertéskereskedő, 1000—1000, Kovács Zoltán sertés és szarvasmarha kereskedő 2000, Endrődi Ignác ingatlan adásvételi ügynökség 500, Burzán János csizmadia, Rankay Gyula bankbizományi iroda 300—300, Sztanó Gábor cukrásznak 200, Erdélyi Mihály timár 2000, Varjas János hentes és mészáros 1000, György Gábor csizmadia 500, Bernát József bőr- és cipőkellék kereskedő 2000, Tardik János sertéskereskedő 1000, Rikasy József cipész 500, Szabó József hárpitos 500, Oláh István cipész és felsőréshéző 500, Tóbiás Emánuel gözcséplő 500, Farkas László kölcsönkövetelő és ingatlanforgalmi ügynökség 2000 korona engedélydíj lefizetése mellett kaptak iparengedélyt.

— **Egy sárka séta pálcá vasárnap** délelőtt a népgyűlésen a Kossuth szobor talapzatán maradt. Tulajdonosa, az a székely ifju aki a beszédet tartotta, nagyon kéri a becsület megtalálót, adja át a rendőrségnek.

— **Radetzky József iparművésznek** a Piac-utcai Bódogh-cukrászdában közszemlére tett képeit a művészetpártolók figyelmébe és a tehetséges fiatal művész pártolásra ajánljuk. A képek különböző színű fadarabokból vannak berakva (intarsia), egyik nagyobb mű például 39 féle színű faból. Ezt a nagyon nehéz technikát könnyedséggel és biztossággal kezeli Radetzky és kétségkívül értékes művészi hatásokat ér el.

Nyilttér

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Válasz a Fehér Ujságnak

Az augusztus 1-én megjelent „Fehér Ujság” ismételen fog alkotik velem „Kik oktatnak bennünket?” című közleményében. Nehogy addig is, míg az igazolási eljárás során kiderül a valóság és a „Fehér Ujság” hamis világitásában lásson bárki is, a következőket közlöm:

Nem voltam a „Népakarat” szerkesztője, mert a kommunisták egyedül engem jelentettek ki megbízhatatlan „nemzeti szintű” újságírónak március 22-én és kijelentették, hogy valamelyik szakszervezetnél keressek munkát. Ekkor kapát vásároltam. Harmadnap kartársaim közbenjárására mégis a Népakaratnál alkalmaztak, mint törvényszéki tudósítót. Ugy kerültem a forradalmi törvényszékhez és ott védői tisztelet is vállaltam — önzetlenül, amit a forradalmi törvényszék aktái igazolnak.

Nagycsütörtökig voltam a Népakarat törvényszéki tudósítója. Akkor alakultak Debrecenben a terrorcsapatok. Akkor a sajtóügyi népbiztos, aki mindnyájunk kenyeret felett rendelkezett, kijelentette, hogy 34 óra alatt meg kell csinálnom a beszűntetett Hajdúföldet, mert különben nem kapok fizetést. Még azzal is példalódtak, hogy tudom, merre van a forradalmi törvényszék. Azért akarták feltámasztani a Hajdúföldet hogy a megye gazdái, akik már lázongtak, lecsendesítsék. Ezért használták fel az én nevem, mert tudták, hogy engem ösmernek és reám hallgatnak.

Nem lehetett ellenkezem, mert, ugyis gyanus voltam és naponta kaptam a halálos fenyegetéseket, de családom is volt és fizetésem sem kaptam meg. Ha ellenszegülök, nemcsak nekem, családomnak is viselni kellett volna a következményeket. Két felfegyverezett terrorfiu és a politikai detektívek egész raja ellenőrzött addig is. Erről tudtam én is, de tudták ezt a Népakaratnál dolgozó kartársaim is. Így született meg április 18-án a Hajdúföld április 20-áról keletkezett száma. A kefelevonatokat a vármegyei direktorium tagjai (Kozma Lajos és Szepessy Ferenc) nézték át és őket „javították” ki, így pl. a 100—200 holdas gazdákat 10—20 holdasokra, amit a kefelevonatok igazolnak.

Nagypénteken én vettem át a városi nyomdában a Hajdúföld számait. A direktorium úgy rendelkezett, hogy 100 példányt adjak át nekik, 50 példányt pedig a Kónya-féle trafiknak, a többit pedig küldjem szét Hajdúvármegyébe éppen úgy és mindenüvé annyi példányban, mint azelőtt.

Nos és mint cselekedtem én? A direktoriumnak átadtam 100, a Kónya-trafiknak 50 példányt, de egyetlen példányt sem küldtem ki a vármegyébe, hanem megsemmisítettem. Sőt Húsvét vasárnapján reggel az 50 példányt is azzal vittem el Kónya Lászlótól, hogy ha kérdik, mondják: elfogyott. Mindezeket szavahihető tanukkal igazolom.

Ezek ismerete nélkül alávalóság minden olyan következtetés, mely engem olyan újságírónak akar feltüntetni, mint akinek bármi része is volt a vörös rémuralom felidőzésében vagy fenntartásában.

Engem nem ijesztett meg a vörös terror sem, nem fog megtántorítani a „Fehér Ujság” zöld terrorja sem.

Rostkovicz Arthur.

A kormányzópart munkaprogramja

Budapest, aug. 2. (Nemz. St. tel. jel.) Az egységes kormányzópartban duió ellentétek a munkaprogram folytán kiélesedtek. A közgazdasági bizottság szombati ülésén a mezőgazdasági érdekeket képviselő javaslat tárgyalásánál erős ellenvélemény kialakulása folytán újabb nehézségek merültek fel. A közjogi bizottság vasárnapi ülésén is ellentétek mutatkoztak a kormányzó hatáskörének kibővítésének kérdésénél.

Sulyo bitja a kormány helyzetét az a körülmény is, hogy a keresztény szocialisták elégedellenek a kormány természetrendelével. Előreláthatólag a nemzetgyűlés rövidesen ismét fog a listellátás kérdésével foglalkozni s nem lehetetlen, hogy a kérdés körül új bonyodalmak alakulnak k, amik a pártegységet veszélyeztetik.

Román-orosz viszály

Zágráb, aug. 2. (N. St. t. j.) A román kormány ultimátumszerű jegyzéket intézett Oroszországhoz, amelyben követeli, hogy Besszarabiát ürítsék ki. Az oroszok 3 napi haladékat kaptak a követelés teljesítéséhez.

A lengyelek lefegyverzése

Páris, aug. 2. (N. St. t. j.) Az Echo de Paris értesülései szerint az antant nem járul hozzá Lengyelország lefegyverzéséhez. A lengyel kormány előre is kijelentette, hogy nem fogadja el azokat a feltételeket, amiket Oroszország diktál.

— Csorda bika nélkül. A gazdák panaszoznak, hogy a Hatvan-utcai csordában 350—400 tehén van bika nélkül és bár a gazdák már felszólították több ízben a legelő bérlőit (Csengeri Ignácot és társait) arra, hogy szerezzenek be bikát, azok nem tettek eleget a felhívásnak. Miután a késlekedésnek nagy gazdasági kár a következménye, felhívjuk a dolgozóra úgy a városi tanács, mint a gazdasági felügyelőség figyelmét.

— Adományok a debreceni Patronage Egyesület javára. A debreceni Patronage Egyesület javára adakoztak legújabbán *Sexty* Emil az OMB debreceni fiókjának h. igazgatója 40 korona és *Böszörményi Pál* gazdálkodó 200 kor. Az adakozóknak nemes emberbaráti adományaiért ezton is köszönetet mond az elnökség.

— Rendőri hírek: *Fehérmű lopás*. *Tolnai Dánielné*, Hatvan-utcai lakos felesége jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen egyének 10 ezer korona értékű fehérműt ellopták. A rendőrség megindította a nyomozást. — *Ruhalopás*. *Kukli Sándor* lakatostól ismeretlen egyén ellopta zakkó és szmoking ruháját. *Kukli* az ellopott ruhát meglátta a Csicsogón egy asszonynál, ki elakarta adni. Feljelentést tett az asszony ellen a rendőrségen, mely *orgazdaság* címén megindította az eljárást. — *Ebmarás*: *Tóth Sándor* csapókeri lakos és *Dobi József* Bellelegői lakos megmarit egy gyanus vezett kutya. A „Pasteur” intézetbe való felszállításuk folyamatban van.

— *Jótekonny adomány*. *Mező Endréné* az erdélyi menekültek részére 350 koronát adományozott. A szép adományt rendeltetési helyére juttattuk.

— *Legrosszabb nyakkendőit* újjáalakítják „Kolosné nyakkendő-teremben” Rákóczi u. 23.

— *Varga János és Társa* bronzműves, villany- és gázszerelő, vízvezetési, csatornázási iparosok. Battyány-u. 26. sz.

Az Ébredők vérmezei ünnepélye

Budapest. aug. 2. (Nemzeti St. tel. jel.) A proletárdiktatúra bukásának első évfordulóján az Ébredő Magyarok nagy ünnepséget tartottak a Vérmezőn. Az ünnepélyt Páter Bunavontura ünnepi miséjével kezdődött majd Petri Elek református és Raffay Sándor evangélikus püspök tartottak magas s emelkedett hangú beszédet. Utánuk Szimcsányi György az Ébredő Magyarok elnöke beszélt. Kijelentette hogy az Ébredők célja a zsidóság eltávolítása. Végül *Barkó László* azavalt s a szöveget elénekklésével végződött be az ünnepély. Az Ébredők rendezett oszlopokban hagyták el a Vérmezőt. — A kormányzó *Horthy Miklós* nevében *Dani Balázs* vezérőrnagy volt jelen, míg a kormányt *Haller István* képviselte.

Művészet

A „Horthy dalárda” bemutatkozása. Vasárnap este mutatkozott be Debrecen legújabb dalárdája, a „Horthy dalárda”, amely az első fellépésével kiérdemelte mindenki elismerését.

A Hymnusz eléneklésével nyitotta meg a dalárda az ünnepélyt, majd *Tóth Andor* állomásfőnök mondott hazafias érzéstől áthatott szép beszédet.

Galánffy János nagyhatalú szavazata után fia *Galánffy György* adta elő gordonkán *Schröder* ismeretségi művészi interpretációval, amihez precizen simult a művészi, finom zongorakíséret.

Végül a dalárda adott elő szebbnél-szebb énekszámokat a közönség őszinte tapsvihara mellett.

Törvénykezés

§ *Dr Nagy Kálmán* idehaza Nagy Kálmán dr a gyorsított ötös tanács elnöke hazaérkezett szabadságáról és ismét elfoglalta hivatalát.

§ *Reiheimer Frigyes* a bíróság előtt. Holnap tárgyalja a gyorsított ötös tanács a debreceni terrorcsoport vezérének *Kubin Farkas* gyilkosának *Reiheimer Frigyes*nek bűnpörét. Elnök Nagy Kálmán lesz, míg a vádat dr *Ferenczy Tibor* kir. ügyész képviseli.

SPORT

UTSE—DKASE 1:0. (1:0) (1500 néző.) A gólaránv hű kifejezője az erőviszonyoknak. Ujpest játéka érezhető volt, hogy a fővárosi bajnokság utolsó helyén áll. A mezőnyben mindkét csapat szép játékokat produkált, de kapu előtt abszolút tehetetlenek voltak. *Petrucz* több lövést szépen védett, míg a mezőnyben *Horatzky* vált ki.

KASE ifj.—KASE I/b. 1:0.

Football bírák — DTE old-boy. Szerdán valóban érdekes mérkőzés lesz, a debreceni footballbírák játszanak a DTE old-boy csapattal. A bírák csapata a következő lesz: *Szegedi, Weinreb, Kerekes, Urbanovics, Torma, Káldy, Bródy, Balog, Zempléni, Kiss Kacsi-ándor.*

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

Francia Pathé filmek az Urániában. Ma utoljára kerül bemutatásra a *Talány* dráma 3 felvonásban és a *Vihar* című 3 felvonásos francia regény.

Amerikai filmek az Apollóban: A zöldszemű asszony, dráma 3 felvonásban és „Tulvilági hang” szimű 3 felvonásban.

APOLLO	URANIA
Kedd Szerda	Kedd
Amerikai filmek	Francia Pathé-filmek
A zöldszemű asszony	Talány
Dráma 3 felv.	Dráma 3 felvonásban
Tulvilági hang	Vihar
Szimű 3 felv.	Francia regény 3 felvonás
Előadások 7 és 9-kor.	Előadások 7 és 9-kor.

Lisztellátásra jelentkezéshez szükséges nem termelő lapot a lisztirodától minden jogosult vegye ki.

Debrecen, 1920. augusztus hó 2.

Rözelemzési ügyosztály.

Gőzmalomhoz

25 P. H. egész stabil gőzgép üzemképes állapotban azonnali átvételre eladó *Dezso László* irodája *Maróthy György-utca sz. 19.*

4042—1920. kgy. sz.

Árverési hirdetés

Debrecen szab. kir. város árvaszékének 7552—1920. áll. számú határozata folytán közhírré teszem, hogy kiskoru *Burger Róza* tulajdonát képező internátus és házi vas- és fabutorokból álló ingóságai, **folvó évi augusztus hó 10-én, kedden délelőtt 10 órakor, Darabos-utca 13. sz. alatt nyílt város árverésen** eladottnak.

Debrecen, 1920. évi augusztus hó 2. án.

Kiss Kálmán, városi közgyám.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfát, Romancementet, Tüzfát vagon-tételben és méter-mázsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Orest tüzifa és szén-kereskedő ::
Szodoszjai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölök.

Naptártömb 1920. évre mintegy 10—15 drb kapható lapunk kiadóhivatalában.

Kisbirtok

köves uton 12 kilométernyire 16 mhold vizes alj-homok tanya nélkül őszi átvételre eladó, *Dezso L.* irodája *Maróthy-u. 19. szám.*

Ha szép akar lenni? Kozó arckrém és szappant használjon!

PARFUMOK prima minőségűek, Pipezo szappanok. Mindenféle piperecikkek, kószerek, irrigátor felszerelések, gumi árak, GAZDASÁGI CÍKKEK, kreolín stb. legolcsóbban szerezhetők be a

Kozó Drogueriában Piac-utca 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Makulatura
különként kapható lapunk kiadóhivatalában,

100 liter tej

naponta átvesz *Bika szálloda*. Tiszta, elsőrendű, szedetlen tejre ajánlatot kér. Esetleg 2—3 gazdától is átveszi.

Felestartásra

birkát, hizó sertést, anyakocát vállalunk nagyobb mennyiségben is. Ajánlatok ref. jelkéshez *Bihar-torda.*

Boroshordók

eladók. Megtekinthetők d. u. 2—3 óra *Vár-u. 8.*

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében *Piac-u. 69.* Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.

MŰRÁS, Bádógos-utca.

KISS FERENCZ női szabó

Piac-u. 56. Iztékes munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tanítást is elfogad volt *Molnár-cég* szabásza.

22628—1920.

Hirdetmény

A magy. kir. belügyminiszter 28.500—920. B. M. sz. körrendelete alapján közhírré tétetik, hogy a mértékek és mérőeszközök eladásával foglalkozó iparosoknak, kereskedőknek szerkezetüknél és anyaguknál fogva hitelesítésre alkalmas mérlegeket és dolgokat az I-ső hitelesítés bélyege nélkül üzletükben eladásra készen tartani tilos.

Figyelmeztetnek az érdekelt iparosok és kereskedők, hogy a fenti utasítás értelmében az állami mérték-hitelesítő hivatal szakértői kiküldött bevonásával időközönként vizsgálat fog tartatni s amennyiben az illetők ipariüzletében, boltjában eladás végett, akár háztartási célokra is anyaguknál vagy szerkezetüknél fogva alkalmas mértékek vagy mérőeszközök az előirt hitelesítés első bélyegével el nem látva találtak, az illetőkkel szembe a törvény teljes szigorával fogunk eljárni.

Debrecen sz. kir. város iparügyosztálya.

Karbolineum kapható **STER N** festék-kereskedőnél *Piac-u. 10.*

MEGHIVÓ

A Debreceni Gazdasági Egyesület választmányának tagjait az 1920. augusztus hó 8-án, vasárnap délután 4 órakor, a városháza nagytermében tartandó választmányi ülésen megjelenésre tisztelettel felkérem.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az egyesület 1920. évi első feleében működéséről előterjesztés.
2. *Pásztor Ferencz* II-od titkár egynegyed évi szabadságidő kérése iránt beadott kérvénye tárgyalása.
3. Titkár kérelme rendkívüli javadalmazás pótléka tárgyában.
4. A f. évben belépett tagok felvétele fellet határozat.
5. Az újabbban engedélyezett cséplési dohány átvétele végett határozathozatal.

Debrecen, 1920. július 31-én.

Jóna István,
elnök.

Blattner József üveg, tükör és porcellán kereskedése, üvegezési és képkerekezési vállalata. **Csapó-utca 1. szám.** Raktáron jelenleg kész ablakok, vizes és boros poharak, lámpacsövek, gummiárak stb. Viszonteladónak engedmény.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓVALL. R.-T

Bélyegzőgyár és véső-intézet
PAULÓ I.
Battyányi-u. 22.
Telefon: 1365.